

Указ о проглашењу Закона о посредовању у решавању спорова

Проглашава се Закон о посредовању у решавању спорова, који је донела Народна скупштина Републике Србије на Другој седници Првог редовног заседања у 2014. години, 23. маја 2014. године.

ПР број 9

У Београду, 23. маја 2014. године

Председник Републике,
Томислав Николић, с.р.

Закон о посредовању у решавању спорова

Закон је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 55/2014 од 23.5.2014. године, ступио је на снагу 31.5.2014, а примењује се од 1.1.2015, осим одредаба чл. 6. до 8. и члана 33. став 5. које се примењују од дана приступања Републике Србије Европској унији.

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређују се појам, начела, поступак и правно дејство посредовања у решавању спорова, услови за обављање посредовања, права и дужности посредника и програм обуке посредника.

Појам посредовања

Члан 2.

Посредовање је поступак, без обзира на назив, у којем стране добровољно настоје да спорни однос реше путем преговарања, уз помоћ једног или више посредника, који странама помаже да постигну споразум (у даљем тексту: посредовање).

Примена закона

Члан 3.

Посредовање се примењује у спорним односима у којима стране могу слободно да располажу својим захтевима, ако другим законом није прописана искључива надлежност суда или другог органа, без обзира да ли се спроводи пре или после покретања судског или другог поступка.

Посредовање је могуће нарочито у имовинскоправним споровима чији је предмет испуњење обавезе на чинидбу, другим имовинскоправним споровима, у породичним, привредним споровима, управним стварима, споровима из области заштите животне средине, у потрошачким споровима, као и у свим другим спорним односима, у којима посредовање одговара природи спорних односа и може да помогне њиховом разрешењу.

Одредбе овог закона примењују се и на посредовање у кривичним и прекршајним стварима у погледу имовинскоправног захтева и захтева за накнаду штете, као и у радним споровима ако посебним законом није другачије прописано.

Одредбе овог закона не примењују се на решавање спорних односа у вези са утврђивањем и наплатом јавних прихода.

Примена начела и стандарда посредовања

Члан 4.

Питања која нису изричито уређена овим законом решавају се у складу са начелима посредовања предвиђеним овим законом и стандардима посредовања садржаних у актима Уједињених нација, Европске уније и Савета Европе.

II. МЕЂУНАРОДНО ПОСРЕДОВАЊЕ И ПОСРЕДОВАЊЕ У ПРЕКОГРАНИЧНИМ СПОРОВИМА

Међународно посредовање

Члан 5.

Међународно посредовање, у смислу овог закона, је посредовање у спорним односима са страним елементом:

- 1) ако стране у време постизања сагласности о посредовању имају пребивалиште или пословно седиште у различитим државама;
- 2) ако држава у којој стране имају пребивалиште или пословно седиште није држава у којој треба да се изврши битан део обавеза из пословног односа, односно држава са којом је предмет спора најуже повезан.

Ако се посредовање у спорним односима из става 1. овог члана води у Републици Србији примењују се одредбе овог закона, осим ако се стране нису другачије споразумеле.

Посредовање у прекограничним споровима

Члан 6.

Одредбе овог закона примењују се и у прекограничним споровима у грађанским и трговачким стварима, у складу са законом.

Прекогранични спор је спор у ком једна од страна има пребивалиште или уобичајено боравиште у држави чланици Европске уније (у даљем тексту: држава чланица), док га друга страна нема на дан када:

- су се стране споразумеле о посредовању након што је дошло до спора,
- је суд одредио посредовање,
- је по националном закону настала обавеза посредовања,
- је суд којем је поднесена тужба упутио странке на посредовање.

Независно од става 2. овог члана, прекограничним спором се сматра и онај спор где су, по окончању посредовања у решавању спора, између истих страна покренути судски поступак или арбитража у држави чланици различитој од оних где су стране имале стално или уобичајено пребивалиште на дан из става 2. овог члана.

Пребивалиште или седиште у прекограничном спору

Члан 7.

Приликом одлучивања да ли страна има пребивалиште на територији Републике Србије пред чијим судом се води поступак, суд ће применити право Републике Србије.

Ако страна нема пребивалиште у Републици Србији пред чијим се судом води поступак, за одлучивање да ли страна има пребивалиште у другој држави чланици суд ће примењивати право те државе чланице.

Привредно друштво или друго правно лице има седиште у месту у ком има регистровано седиште, седиште органа управљања или главно место пословања.

За одлучивање да ли привредно друштво има седиште у држави чланици пред чијим судом се води поступак суд ће применити право меродавно за решавање сукоба закона.

Извршење споразума постигнутим посредовањем у прекограничном спору

Члан 8.

Ако држава чланица, у складу са својим прописима, гарантује могућност страна или једној од њих, уз изричите пристанак друге стране, да писани споразум постигнут посредовањем у прекограничном спору постане извршан, суд у Републици Србији ће признати и извршити такав споразум.

Ако је садржај споразума у држави чланици унесен у неку другу извршну исправу, тако што га је суд или други надлежни орган потврдио пресудом, одлуком или другом извршном исправом у складу са правом државе у којој је поднет захтев, на признање извршења те извршне исправе примењују се правила меродавна за признање тих исправа.

О предлогу за признање извршења споразума из става 1. овог члана у предметима из стварне надлежности привредних судова надлежан је Привредни суд у Београду, а у осталим предметима Виши суд у Београду.

III. НАЧЕЛА ПОСРЕДОВАЊА

Добровољност

Члан 9.

Поступак посредовања се спроводи добровољно, на основу изричите сагласности страна, осим у спорним односима у којима је посебним законом покретање поступка посредовања предвиђено као услов за вођење судског или другог поступка.

Суд или други орган, који је у складу са посебним законом обавезан да странкама укаже на могућност примене посредовања, дужан је да пружи сва потребна обавештења у циљу потуне обавештености странака о могућности спровођења посредовања.

Обавезу из става 2. овог члана суд или други орган може извршити и упућивањем странака код посредника.

Стране се слободно споразумевају о начину спровођења посредовања.

Посредник спроводи посредовање на начин који сматра одговарајућим, узимајући у обзир предлоге страна, околности случаја и потребу за брзим решењем спорног односа.

Равноправност

Члан 10.

У поступку посредовања стране су равноправне.

Посредник је дужан, уважавајући све околности случаја, да странама обезбеди равноправан положај.

Учествовање и присуствовање у поступку посредовања

Члан 11.

У поступку посредовања стране као физичка лица учествују лично.

Пуномоћник физичког лица, као стране у поступку посредовања, може учествовати у поступку посредовања уз страну коју заступа.

Правно лице, као страну у поступку посредовања, заступа законски заступник уписан у одговарајући регистар, односно овлашћени пуномоћник.

Поступку посредовања, уз сагласност страна, могу да присуствују и трећа лица која стране одреде.

Искључење јавности

Члан 12.

У поступку посредовања јавност је искључена.

Поверљивост

Члан 13.

Сви подаци, предлози и изјаве из поступка посредовања или у вези са поступком посредовања су поверљиви, ако се стране нису другачије споразумеле, осим оних који се морају саопштити на основу закона, ради заштите јавног поретка, посебно када је то потребно ради осигурања заштите најбољег интереса детета или ради спречавања наношења штете физичком или психичком интегритету лица, као и у случају ако је то потребно ради спровођења споразума страна.

Стране, њихови законски заступници и пуномоћници, посредник, трећа лица која присуствују поступку посредовања, као и лица која обављају административне послове за потребе посредовања, дужни су да све податке, предлоге и изјаве у вези са поступком посредовања чувају као тајну и одговарају за штету насталу кршењем ове обавезе.

Неутралност

Члан 14.

Посредник у поступку посредовања поступа неутрално.

Хитност

Члан 15.

Поступак посредовања спровешће се без одлагања, у најкраћем могућем времену.

Прихватљивост доказа у другим поступцима

Члан 16.

Предлози изнети током посредовања који су дати искључиво ради закључења споразума не могу се користити у судском, арбитражном или другом поступку, нити саопштити на други начин.

Стране, њихови законски заступници и пуномоћници, посредници, трећа лица која присуствују поступку посредовања, као и лица која обављају административне послове за потребе посредовања, не могу се у било ком судском или другом поступку позивати на околности, сведочити или предлагати као доказ:

- 1) чињеницу да је једна страна предложила спровођење поступка посредовања или изразила вољу да у овом поступку учествује;
 - 2) мишљења и ставове које је страна у поступку посредовања изразила или предлоге које је у том поступку изнела искључиво у циљу постизања споразума;
 - 3) могуће начине решавања спорног односа које је током поступка посредовања изнео посредник и чињеницу да је страна у поступку показала спремност да прихвати предложени начин решавања спорног односа;
 - 4) исправу која је припремљена искључиво за потребе поступка посредовања.
- Суд или други орган који води поступак неће прихватити предлоге из става 2. овог члана.
- Ако се у поступку посредовања страна позвала на неки доказ који би у другом поступку могла ускратити, коришћење таквог доказа у поступку посредовања не значи престанак на његово коришћење у другом поступку.

IV. ПОСТУПАК ПОСРЕДОВАЊА

Предлог за покретање поступка

Члан 17.

Ако једна страна упуту предлог за закључење споразума о приступању посредовању, друга страна је дужна да се о наведеном предлогу изјасни, у року од 15 дана од дана достављања предлога, писаним путем.

Када је покретање поступка посредовања посебним законом предвиђено као услов за вођење судског или другог поступка, односно ако су се стране приликом закључења уговора обавезале да ће спор покушати да реше путем посредовања пре покретања судског или другог поступка, страна је дужна да писаним путем предложи другој страни закључење споразума о приступању посредовању.

Покретање поступка посредовања

Члан 18.

Поступак посредовања се покреће закључењем споразума о приступању посредовању.

Ако се странке у току судског или другог поступка сагласе да приступе решавању спора посредовањем уз застој судског поступка, поступак посредовања се покреће достављањем суду или другом органу пред којим се води поступак споразума о приступању посредовању.

У случају из става 2. овог члана долази до застоја судског поступка, који може бити одређен само једном по овом основу и не може трајати дуже од 60 дана.

Споразум о приступању посредовању

Члан 19.

Стране и посредник закључују споразум о приступању посредовању у писаној форми којим потврђују избор посредника, уређују међусобна права и обавезе у складу са начелима посредовања, утврђују трошкове посредовања и друга питања од значаја за спровођење посредовања.

Избор посредника

Члан 20.

Поступак посредовања спроводи један или више посредника, које стране споразумно одреде.

Ако стране споразумно не одреде посредника, могу затражити да посредника одреди суд или други орган пред којим се води поступак.

Искључење посредника

Члан 21.

Посредник не може бити судија који поступа у предмету поводом спорног односа, односно службено лице које одлучује о захтеву страна у вези са спорним односом у управном или неком другом поступку.

Изузеће посредника

Члан 22.

Посредник ће се изузети из поступка посредовања у коме има лични интерес или ако из других разлога није у могућности да поступа непристрасно.

Посредник је дужан да обавести стране о свим околностима које би могле да доведу у сумњу његову непристрасност.

Посредник може спроводити поступак посредовања и у случају када се стране, након што су обавештене о постојању околности из ст. 1. и 2. овог члана, сагласе да он води поступак.

Спровођење поступка

Члан 23.

На почетку поступка посредовања, посредник упознаје стране са циљем посредовања, улогом посредника, правилима и трошковима поступка.

Стране се слободно споразумевају о начину спровођења посредовања упућивањем на одређена правила поступка или на други начин.

Посредник може да води заједничке или одвојене разговоре са странама, као и да предлоге и ставове једне стране, уз њену сагласност пренесе другој страни.

Свака страна може одустати од даљег учешћа у поступку посредовања у било којој фази поступка.

Посредник може обуставити поступак посредовања ако процени да даље спровођење поступка није целисходно.

Окончање поступка

Члан 24.

Поступак посредовања окончава се:

- 1) закључењем споразума о решавању спора посредовањем;
- 2) одлуком посредника да се поступак обуставља, јер даље вођење поступка није целисходно;
- 3) изјавом једне стране да одустаје од даљег спровођења поступка, осим у случају ако у поступку посредовања учествује више страна, које након одустања једне од страна одлуче да наставе поступак посредовања;
- 4) протеком рока од 60 дана од дана закључења споразума о приступању посредовању, осим уколико се стране не споразумеју другачије.

Ако се поступак посредовања спроводи на основу упута суда или другог органа, посредник је дужан да обавештење о начину окончања поступка посредовања достави суду или другом органу.

Ако је покренути поступак посредовања, који је посебним законом предвиђен као услов за вођење судског или другог поступка, окончан на начин из става 1. тач. 2) и 3) овог члана, посредник је дужан да обавести надлежни орган или организацију о исходу поступка посредовања.

Дејство посредовања на рокове застарелости и преклузивне рокове

Члан 25.

Покретањем поступка посредовања почиње застој застарелости потраживања у односу на захтев поводом кога се спроводи поступак посредовања, који не може трајати дужи од 60 дана.

По истеку рока из става 1. овог члана рок застарелости наставља да тече.

Ако је законом одређен посебан рок за подношење тужбе тај рок не тече док поступак посредовања траје, али не дужи од 60 дана.

Споразум о решавању спора путем посредовања

Члан 26.

Садржину споразума о решавању спора путем посредовања одређују стране у поступку посредовања.

Споразум се сачињава у писаној форми и потписују га посредник, стране у поступку посредовања и пуномоћници који присуствују посредовању.

Посредник учествује у састављању и изради споразума, уколико се стране у поступку сагласе.

Ако стране у поступку посредовања не постигну споразум због несагласности о правним питањима, могу постићи писану сагласност о чињеничним питањима.

Чињенична питања обухваћена сагласношћу воља страна у поступку сматраће се неспорним у судском или другом поступку.

Споразум о решавању спора путем посредовања као извршна исправа

Члан 27.

Споразум о решавању спора путем посредовања из члана 26. овог закона може имати снагу извршне исправе ако су испуњени следећи услови:

1) да садржи изјаву дужника којом пристаје да поверилац на основу споразума о решавању спора путем посредовања, након доспелости потраживања може покренути поступак принудног извршења (клаузула извршности);

2) да су потписи страна и посредника оверени од стране суда или јавног бележника.

Неће се дозволити принудно извршење споразума о решавању спора путем посредовања ако закључење овог споразума није дозвољено, ако је споразум супротан јавном поретку, ако споразум није пододан за извршење или је предмет извршења немогућ.

Сходна примена Закона о облигационим односима

Члан 28.

На закључивање, дејство и престанак споразума закљученог у поступку посредовања из члана 26. овог закона сходно се примењују одредбе Закона о облигационим односима којима се уређује вансудско поравнање.

Трошкови посредовања

Члан 29.

У поступку посредовања свака страна сноси своје трошкове, а заједничке трошкове сnose на једнаке делове, ако се нису другачије споразумеле.

Заједничке трошкове посредовања чине награда за рад посредника и накнада трошкова које је посредник имао у вези са поступком посредовања.

Висина награде за рад и висина накнаде трошкова посредника одређује се према Тарифи о наградама и накнадама у поступку посредовања коју доноси министар надлежан за послове правосуђа (у даљем тексту: министар), ако се стране другачије не споразумеју.

Стране се ослобађају плаћања трошкова посредовања под условима утврђеним посебним законом.

Посредници могу да обављају посредовање без награде.

V. ОДНОС ПОСРЕДОВАЊА И СУДСКОГ ИЛИ ДРУГОГ ПОСТУПКА

Покретање поступка посредовања и судског поступка

Члан 30.

Стране могу покренути поступак посредовања пре или након покренутог судског поступка.

Стране могу покренути поступак посредовања и у току поступка по правним лековима или у току извршног поступка.

Стране које су се уговором обавезале да у случају спора покушају да спорни однос реше посредовањем пре покретања судског или другог поступка правне заштите, могу од поступка посредовања одустати у сваком тренутку.

Обавеза плаћања таксе у случају постизања споразума о решавању спора путем посредовања

Члан 31.

Ако се постигне споразум о решавању спора путем посредовања након покренутог судског или другог поступка до закључења првог рочишта за главну расправу, странке се могу ослободити плаћања судских, односно административних такси, у складу са законом који уређује судске, односно административне таксе.

Обезбеђење техничких услова за спровођење посредовања

Члан 32.

Ако је поступак посредовања покренут у току судског поступка, суд ће омогућити спровођење посредовања у судској згради, ван радног времена, у складу са Судским пословником.

VI. ПОСРЕДНИК

Услови за обављање посредовања

Члан 33.

Посредник је физичко лице које на независан, неутралан и непристрасан начин посредује између страна у спорном односу.

За обављање послова посредника лице мора да испуњава следеће услове:

- 1) да је пословно способно;
- 2) да је држављанин Републике Србије;
- 3) да је завршило основну обуку за посредника;
- 4) да има високу стручну спрему;
- 5) да није осуђивано на безусловну казну затвора за кривично дело које га чини недостојним за обављање послова посредовања;
- 6) да има дозволу за посредовање;
- 7) да је уписано у Регистар посредника.

У одређеним областима законом могу бити прописани посебни услови за обављање посредовања.

У међународном посредовању и посредовању у прекораничним споровима посредник може бити и страни држављанин под условом да је овлашћен да се бави посредовањем у другој држави, под условом узајамности.

Посредник може бити и држављанин државе чланице, под условом да је овлашћен да се бави посредовањем у држави чланице. Судије могу обављати посредовање искључиво ван радног времена и без накнаде.

Дужности посредника

Члан 34.

Посредник је дужан да:

1) посредује у складу са начелима посредовања и Етичким кодексом посредника (у даљем тексту: Етички кодекс) који доноси министар;

2) у породичним споровима поступа у складу са начелом заштите најбољег интереса детета;

3) спроведе и оконча поступак посредовања у најкраћем року;

4) странама поднесе обрачун трошкова;

5) министарству надлежном за послове правосуђа (у даљем тексту: министарство) поднесе годишњи извештај о обављеним посредовањима који садржи податке о врсти спорног односа, месту у којем је спроведен поступак посредовања и начину окончања поступка посредовања, уз поштовање начела поверљивости.

Посредник не може да намеће странама решење, да даје обећања и правне савете, нити да гарантује одређени исход посредовања.

Одговорност за штету

Члан 35.

Посредник је одговоран за штету коју нанесе странама поступајући супротно Етичком кодексу, својим незаконитим поступањем, намерно или грубом непажњом, у складу са општим правилима о одговорности за штету.

VII. ИЗДАВАЊЕ ДОЗВОЛЕ ЗА ПОСРЕДОВАЊЕ

Поступак издавања дозволе за посредовање

Члан 36.

Издавање дозволе за посредовање је поступак у коме се утврђује да ли неко лице испуњава услове за обављање посредовања прописане овим законом.

Дозвола за посредовање

Члан 37.

Дозвола за посредовање је јавна исправа којом се потврђује да лице испуњава услове за обављање посредовања.

Право на добијање дозволе за посредовање има лице које испуњава услове из члана 33. став 2. тач. 1) до 5) и став 3. овог закона.

Дозвола за посредовање издаје се први пут са роком важења од три године, а када се обнавља издаје се на рок од пет година.

Образац дозволе за рад прописује министар.

Обнављање дозволе за посредовање

Члан 38.

Дозвола за посредовање се обнавља на захтев посредника, по протеклу рока на који је издата.

Захтев из става 1. овог члана се подноси пре истека рока на који је дозвола издата.

За обнављање дозволе за посредовање, поред услова из члана 37. став 2. овог закона, посредник мора да испуњава и следеће услове:

1) најмање десет часова стручног усавршавања посредника у току једне године;

2) најмање пет посредовања за време важења дозволе за посредовање.

У поступку обнављања дозволе за посредовање посебно се води рачуна о поштовању Етичког кодекса у испуњавању обавеза прописаних овим законом и подзаконским актима, од стране посредника.

Одузимање дозволе за посредовање

Члан 39.

Посреднику се одузима дозвола за посредовање уколико се утврди да не испуњава услове из члана 33. став 2. тач. 1) до 5) и став 3. овог закона и ако се у посредовању не придржава правила поступка предвиђених овим законом.

Предлог за одузимање дозвола за посредовање могу поднети суд или други орган који води поступак и министарство.

Надлежност

Члан 40.

Поступак издавања, обнављања и одузимања дозволе за посредовање спроводи министарство.

Поступак одузимања дозволе за посредовање спроводи се пред комисијом коју именује министар (у даљем тексту: комисија).

Министар на предлог комисије доноси одлуку о одузимању дозволе за посредовање.

Против одлуке министра којом се одбија захтев за издавање и обнављање дозволе за посредовање, односно одлуке којом се одузима дозвола за посредовање може се покренути управни спор.

Поступак издавања, обнављања и одузимања дозволе за посредовање ближе се уређује актом министра.

Комисија

Члан 41.

Комисију чине три члана, и то по један из реда судија, посредника и министарства, које именује министар на период од четири године.

Чланство у комисији престаје пре истека времена на које је члан именован, ако то сам затражи или му престане функција, односно радни однос или друго својство који су били основ за именовање у комисију.

Чланови комисије имају право на накнаду за рад коју одређује министар према броју предмета које је комисија обрадила.

Стручне и административне послове за потребе комисије обавља министарство.

Рад комисије ближе се уређује актом министра.

Регистар посредника

Члан 42.

Лице које је добило дозволу за посредовање уписује се у Регистар посредника који води министарство (у даљем тексту: Регистар).

У Регистар се уписују име и презиме посредника, датум и место рођења, подаци о стручној спреми и занимање, подаци о завршеној обуци за посредника, адреса, е-мејл адреса, број телефона, број и датум одлуке о издавању, односно одузимању дозволе за посредника.

Регистар је јаван и објављује се на интернет страници министарства.

Регистар се води као јединствена јавна централна база података.

Регистар се води у складу са законом који уређује заштиту података о личности.

Начин вођења Регистра ближе се уређује актом министра.

VIII. ОБУКА ПОСРЕДНИКА

Појам и врсте обуке посредника

Члан 43.

Обука посредника је организовано стицање и усавршавање практичних знања и вештина потребних за самостално, ефикасно и успешно обављање послова посредовања.

Обука посредника може бити основна и специјализована.

Завршена основна обука је услов за стицање својства посредника.

Специјализована обука се организује за поједине области или врсте спорова.

Програм обуке

Члан 44.

Програм основне обуке утврђује се актом министра.

Програм специјализоване обуке утврђује се посебним актом струковног удружења за одређену област, уз сагласност министарства.

Акредитација за спровођење обуке

Члан 45.

Програм обуке из члана 44. овог закона спроводе државни органи, други органи и организације као и правна лица, на основу дозволе министарства.

Актом министра ближе се одређују услови и поступак за издавање дозволе из става 1. овог члана, као и надзор над спровођењем обуке.

Министарство води евиденцију о издатим дозволама из става 1. овог члана.

Уверење о завршеној обуци

Члан 46.

Државни и други органи и организације и правна лица из члана 45. став 1. овог закона издају уверења о завршеној основној и специјализованој обуци.

Уверење из става 1. овог члана садржи назив и седиште државног и другог органа и организације и правног лица које издаје уверење, број и датум издавања уверења, врсту завршене обуке за посреднике, као и име и презиме, датум рођења и адресу лица које је завршило обуку.

Министарство води евиденцију издатих уверења.

Образац уверења из става 1. овог члана уређује се актом министра.

IX. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 47.

Лица која се до дана почетка примене овог закона налазе на списковима посредника које воде надлежни судови и други органи или на списку посредника Центра за посредовање, као и лица која су до почетка примене овог закона завршила програм обуке за посреднике, у складу са Правилником програма обуке за посредника ("Службени гласник РС", број 44/05), нису обавезна да заврше основну обуку за посреднике прописану овим законом.

Члан 48.

Поступци посредовања који су у току на дан ступања на снагу овог закона окончаће се по одредбама Закона о посредовању - медијацији ("Службени гласник РС", број 18/05).

Члан 49.

Подзаконски акти прописани овим законом биће донети у року од шест месеци од ступања на снагу овог закона.

До доношења подзаконских аката из става 1. овог члана примењиваће се подзаконски акти донети на основу Закона о посредовању - медијацији ("Службени гласник РС", број 18/05), уколико нису у супротности са овим законом.

Члан 50.

Даном почетка примене овог закона престаје да важи Закон о посредовању - медијацији ("Службени гласник РС", број 18/05).

Члан 51.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије", а примењује се од 1. јануара 2015. године, осим одредаба чл. 6. до 8. и члана 33. став 5. које се примењују од дана приступања Републике Србије Европској унији.